

Cabit rectum de Deo sensum, rectum in Deum cultum. Bre-
viter quidem, sed nervosè. Sensus enim & cultus vera pie-
tatis membra sunt, sine quorum altero pietas mutila est
& manca. Cognitio sine cultu noxia est, cultus sine co-
gnitione vanus imò nullus. A sensu igitur progedien-
tum ad cultum. Verus autem sensus & perfectus non ni-
si è sacris literis disci potest, ad quas lectorem meum
jam remitto, ut inde cum recto sensu rectum quoque co-
gnoscat cultum. Julianus Apostata procul dubio Deum
cognovit, utpote à teneris in Christianismo institutus,
sed non coluit. Constantinus M. & cognovit & coluit,
proinde verè pius fuit.

4 Pietati in excessu opponitur superstitionis-
tas, quâ homo proclivis est ad Deum aliter quâm
debet colendum.

S C H O L. Græcè dicitur δεισιδαιμονία, q. d. metus
numinis scilicet nimis. Qui pro suo arbitrio extra S.
Scripturæ normam divinos cultus singunt, superstitionis
sunt, cujus rei in S. Scriptura passim plurima extant ex-
empla. Differunt autem superstitiones & superstitione.
Illa est virium in homine, hæc vero est actus vitii qui
certo objecto exercetur. Quum certis tibus, vel obser-
vationibus gestuum aut verborum tribuantur effectus,
qui neque physicis rationibus, neque politicis, neque
verbo Dei nituntur, superstitione diciuntur, quâ qui imbutus
est, dicitur superstiosus, in quo est superstitionis. Abs-
tinentia ab esu carnium diebus Veneris & tempore qua-
dragesimarum ut vocatur, est superstitione; cujus generis
quamplurima exempla in Papatu videre est, maximè
circa sanctorum reliquias, quas somniant.

5 In defectu pietati opponitur Impietas, per
quam homo à religioso Dei cultu est alienus.

S C H O L. Hujus generis sunt omnes ἄθεοι, blasphem-
mi, perjuri, & qui quovis modo ex petulantia & contu-
niacâ se Deo opponunt, sc̄que ἀνηποτάκτες declarant.
Talis